

Inspectieraad

Resultaten e-Inspecties 2008-2011

In het programma e-Inspecties hebben de rijksinspecties vanaf 2007 gewerkt aan informatie- en ICT-oplossingen die hun samenwerking ondersteunen. Van 2008 tot en met 2011 heeft e-Inspecties vanuit het programma Vernieuwing Rijksdienst financiële middelen ontvangen. Afsluiting van deze periode is een goed moment om de balans op te maken. Wat heeft het programma e-Inspecties tot nu toe opgeleverd en wat willen de inspecties in de komende periode bereiken?

Het programma kent vijf lijnen: samenwerking in toezicht en bedrijfsprocessen, gegevens delen, verbinding met andere ict-ontwikkelingen bij de overheid, architectuur en beheer.

Samenwerking

Mogelijk het belangrijkste resultaat van e-Inspecties is dat samenwerking tussen inspecties op het gebied van ICT- en informatie-oplossingen meer vanzelfsprekend is geworden. Inspecties gaan bij elkaar te rade, maken gebruik van elkaars voorzieningen en werken samen aan oplossingen. De inspecties onderkennen synergievoordelen. Inspecties zien ook dat bepaalde doelen alleen bereikbaar zijn door delen van expertise, voorzieningen en kosten. Er is ook geen twijfel meer aan het belang van een actieve rol van inspecties in de ICT-ontwikkelingen bij het Rijk en aan de noodzaak daarbij gezamenlijk op te trekken.

De informatiemanagers van de inspecties delen in de Werkgroep e-Inspecties ontwikkelingen, nieuwe ideeën en expertise.

Meerdere inspecties gebruiken de web based survey van de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie Verkeer en Waterstaat heeft het boetesysteem van de Arbeidsinspectie overgenomen, er zijn vaste samenwerkingsrelaties tussen de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs en tussen de kleinere inspecties.

De Rijksinspecties hebben gezamenlijk de eisen voor digitale werkplekken van inspecteurs vastgesteld en aan het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) gevraagd een Digitale Werkplek Rijk voor inspecties (DWR-i) te realiseren.

De meest vergaande vorm van samenwerking is de ontwikkeling van een gezamenlijk ICT-landschap voor inspecties. Holmes is het inspectieondersteunende systeem van de VROM-Inspectie. Dit systeem wordt aanpast en uitgebreid zodat het kan dienen als de nieuwe ICT-omgeving voor de Inspectie Leefomgeving en Transport. Ook het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) heeft na onderzoek besloten dat Holmes een goede basis is om het daar gebruikte MijnInformatie Systeem (MIS) te vervangen. De Inspectieraad heeft besloten te laten onderzoeken of Holmes ook voor andere rijksinspecties de basis kan zijn voor een gezamenlijke ICT-omgeving.

Voor de samenwerking in het toezicht zelf zijn Inspectieruimtes ontwikkeld, applicaties waarmee gezamenlijke inspecties kunnen worden voorbereid en uitgevoerd. De Inspectieruimte voor toezicht op bedrijven in het kader van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) is als eerste in gebruik genomen, en in 2011 geïntegreerd met de Inspectieruimte voor toezicht op chemische bedrijven. Ook

inspecties die samen het Integraal Toezicht Jeugdzaken uitvoeren hebben een voor hun werk geschikte Inspectieruimte laten ontwikkelen.

e-Inspecties heeft ook aan de wieg gestaan van de door de ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) verder ontwikkelde Inspectieruimte Kinderopvang en Landelijk Register Kinderopvang. Niet alleen heeft dit het toezicht door de gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD's) eenduidiger gemaakt, de Belastingdienst gebruikt het Register voor betere controle op de rechtmatigheid van aanvragen voor een toeslag en verwacht daardoor een vermindering van toegekende toelagen met € 40 á 50 miljoen per jaar.

Gegevens delen

Voor het delen van gegevens tussen de inspecties is Inspectievew ontwikkeld. De basisgedachte achter Inspectievew is, dat een toezichthouder via één ingang alle informatie kan raadplegen, die bij alle toezichthouders over het gezochte inspectieobject in de aangesloten bronsystemen beschikbaar is. De informatie blijft bij de bron, maar wordt met behulp van Inspectievew gebundeld aan de gebruiker ter beschikking gesteld.

Er komen twee typen Inspectievews: een generieke Inspectievew, in de praktijk bekend als Inspectievew Bedrijven, waar iedere toezichthouder gebruik van kan maken, en specifieke Inspectievews voor samenwerkingsverbanden, waartoe alleen medewerkers binnen het samenwerkingsverband toegang hebben. De generieke en specifieke Inspectievews vormen samen het stelsel van Inspectievews. De Arbeidsinspectie heeft Inspectievew Bedrijven laten bouwen. Daarmee zijn nu gegevens van de Arbeidsinspectie, de Inspectie Verkeer en Waterstaat en de VROM-Inspectie in te zien. De nieuwe Voedsel- en WarenAutoriteit, het Agentschap Telecom en de Inspectie van het Onderwijs ontsluiten hun bronnen begin 2012. In 2011 zijn medewerkers van rijksinspecties, gemeenten, provincies en waterschappen als gebruikers aangesloten.

Op dit moment zijn specifieke Inspectievews in ontwikkeling voor de domeinen Wegvervoer en Binnenvaart/Zeehavens. Ook bij de informatiehuishouding van de Regionale Uitvoerings Diensten (RUD's) wordt het concept van inspectievew gebruikt: Inspectievew Milieu.

We hebben de mogelijke verdere ontwikkeling beschreven: meer objecttypen, meer bronnen, meer dossierinhoud, meer functionaliteit, meer gebruikers.

Inspecties hebben daarmee op een geavanceerde manier toegang tot elkaars gegevens. Een logische volgende stap is gegevens van bedrijven en instellingen digitaal binnen te halen.

De nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (nVWA) werkt samen met slachtbedrijf VION en de provincie Noord-Brabant aan een innovatieve inrichting van het toezicht op slachterijen. Het concept: toezichthouders ontvangen continu informatie over tien kernindicatoren vanuit het informatiesysteem van het bedrijf zelf; het bedrijf krijgt dezelfde signalen en meldt aan de toezichthouder hoe daarop is gehandeld.

Het toezicht wordt effectiever, de toezichtlasten nemen sterk af, evenals de benodigde inzet van mensen door de toezichthouder. De deelnemende partijen schatten dat een halvering van retributielasten haalbaar is, voor de totale vleessector een besparing van €25 miljoen.

Het ontwerp is klaar. In 2012 wordt de voorziening gebouwd. Het resultaat komt beschikbaar voor de hele slachtsector in Nederland.

Eén van de opbrengsten van de ontwerpfase is een advies over de toepassing in andere toezichtgebieden.

e-Overheid

Het programma e-Inspecties heeft ervoor gezorgd dat de rijksinspecties beter zijn aangehaakt bij e-ontwikkelingen in en rond de overheid. Zij gebruiken de standaarden, infrastructuur en inhoudelijke voorzieningen die voor de overheid zijn en worden ontwikkeld.

Architectuur

De ICT-situatie bij de meeste inspecties is onoverzichtelijk. Dat komt door fusies waarin organisaties elk hun eigen ICT-landschap meebrachten én doordat voorzieningen zijn ontwikkeld zonder een duidelijk beeld van het geheel waar ze in moeten passen. Om samen te kunnen werken en synergievoordelen te behalen zijn afspraken nodig: welke functionaliteit moeten inspectievoorzieningen hebben, welke definities hanteren we, en welke technische standaarden? Daarom zijn we begonnen met een zo praktisch

mogelijke ontwikkeling van een ICT-architectuur voor de inspecties. Een model met de bedrijfsfuncties van inspecties is klaar, evenals een informatiemodel waarmee gegevens zodanig kunnen worden gestructureerd, dat ze betekenisvol met elkaar kunnen worden gedeeld. Inspecties passen deze kaders toe op hun eigen ICT-landschap en delen de resultaten.

We hebben ervoor gezorgd dat de modellen passen bij de architectuur voor de overheid als geheel. De inspecties zijn bij die ontwikkelingen nu ook actief betrokken.

Beheer

Inspecties lieten in de regel het beheer van hun voorzieningen over aan het departement waarbij ze hoorden. Voor gezamenlijke voorzieningen is dat niet handig. Daarom hebben we met Logius afspraken gemaakt over het beheer van gedeelde voorzieningen, die zijn vastgelegd in een handleiding. Logius heeft het feitelijk beheer van een aantal voorzieningen inmiddels overgenomen.

De toekomst.

In het Meerjarenprogramma 2011-2014 van de Inspectieraad zijn de doelen opgenomen die de Rijksinspecties de komende jaren willen bereiken:

- Inrichten van een gedeeld ICT-landschap voor rijksinspecties.
- Verder ontwikkelen van de Infrastructuur voor het delen van gegevens door inspecties: het stelsel van Inspectieviews.
- Gezamenlijk relatie- en objectbeheer.
- Gedeelde aansluiting op basisregisters.
- Adequate voorzieningen voor de inspectiewerkplek als variant op de Digitale Werkplek Rijk.
- Effectieve en doelmatige organisatie van en contracten met ICT-dienstverleners
- Gebundelde expertise en synergie in relaties met marktpartijen.
- Gedeelde architectuur, passend bij architectuur Rijk (inclusief e-Overheidbouwstenen), met adequaat eigenaarschap en dienstbare ontwikkeltrajecten.

Een aantal inspecties gaat samenwerken aan innovatie op het gebied van business intelligence en de toegankelijkheid van resultaten van toezicht.

Er zijn drie onderwerpen cruciaal om succesvol verder te gaan. Dat zijn de context van het programma, de betrokkenheid van de inspecties, en de sturing en financiering van het programma.

De rijksinspecties zijn onderdeel van de Rijksdienst. De ontwikkelingen rond e-Overheid en de i-Strategie Rijk zijn ingrijpend en gaan hard. Het rijksbeleid voor de organisatie en werking van de overheid vormt de context voor inspecties en dus voor het programma e-Inspecties. Dat heeft consequenties voor de te kiezen oplossingen en prioriteiten. Het betekent ook dat de inspecties actief zullen zijn in gremia en werkverbanden waarin besluiten worden voorbereid en genomen die ook de inspecties raken. Het is voor de inspecties cruciaal daar een rol en stem in te hebben. Daarvoor verlenen leden van de Inspectieraad mandaat aan hun vertegenwoordigers.

De rijksinspecties zijn eigenaar van het programma e-Inspecties. De onderwerpen waar het programma zich op gaat richten zijn door de leden van de Inspectieraad vastgelegd in het Meerjarenprogramma 2011-2014. Hun betrokkenheid is, zoals eerder gezegd, sterk vergroot. Om die betrokkenheid zo te houden en verder te versterken worden de voordelen die inspecties van samenwerking kunnen hebben, zowel financieel als in kwaliteit van hun werk, expliciet gemaakt.

De betrokkenheid van inspecties wordt ook ondersteund door de inrichting van de sturing en financiering van het programma.

De portefeuillehouder (een lid van de Inspectieraad) en de Stuurgroep e-Inspecties blijven verantwoordelijk voor de dagelijkse sturing van het programma. De Stuurgroep wordt aangevuld met een vertegenwoordiger van de kleinere inspecties. Elk van de leden van de Stuurgroep heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor één of meer onderdelen van het programma en onderhoudt de contacten met de inspecties daarover.

Voor het stelsel van inspectieviews wordt een specifieke governance-structuur ingericht, waarin verantwoordelijkheden voor besluitvorming en financiering worden belegd.

De Werkgroep e-Inspecties brengt ook in de toekomst de informatiemanagers van de inspecties bij elkaar. Zij vertellen elkaar over hun ervaringen en acties. In de werkgroep delen de leden ook informatie over ontwikkelingen bij overheid en in de IT-sector. Inspecties melden hun ICT-plannen en -projecten bij het programma e-Inspecties.

De portefeuillehouder organiseert de ondersteuning van het programma, de voorbereiding van besluitvorming in de Stuurgroep en de ondersteuning van de Werkgroep e-Inspecties..

Voor de samenhang in het programma zelf en tussen het programma en andere ICT-ontwikkelingen bij de overheid wordt de betrokkenheid van ICTU gecontinueerd. Daarvoor wordt een beperkte basisfinanciering geregeld.

In afwachting van nadere beslissingen over de concentratie en consolidatie van ICT-dienstverlening blijft Logius de beheerpartner.

December 2011